

POSOUZENÍ

průběhu doktorského studia a disertační práce

PhDr. Mgr. Miroslava TAMCHYNY

Doktorské studium - kombinovaná forma: od roku 2010

Název disertační práce: **Depravace osobnosti ve forenzní psychologii**

PhDr. Mgr. Miroslav Tamchyna v roce 1990 ukončil studium jednooborové pedagogiky na FF UK v Praze. V průběhu svého studia na této katedře začal studovat i na katedře psychologie téže fakulty. Své studium psychologie ukončil v roce 1994. Státní rigorózní zkoušku složil v roce 2006. Po základní vojenské službě nastoupil jako příslušník do vězeňské služby. Pracoval jako vychovatel a vzhledem k tomu, že si neustále rozšiřoval své vzdělání, se stal vedoucím personálního oddělení ve věznici Bělušice. Od roku 1997 pracoval pět let jako psycholog u policie na Správě Svč. kraje v Ústí nad Labem. Vrátil se však do oblasti vězeňství a zde pracuje dosud jako psycholog. Snaha o rozšiřování svého vzdělání ho motivovala k účasti v řadě kursů, jednak z problematiky poradenských služeb, jednak z psychologické diagnostiky. (Jejich rozsáhlý výčet je uveden v jeho strukturovaném životopise.)

Po celou dobu svého působení ve vězeňství se kolega M. Tamchyna věnoval výzkumné činnosti. Spolupracoval v tomto ohledu velice intenzivně s Institutem pro kriminologii a prevenci v Praze. I v tomto směru je rozsáhlá jeho publikační činnost.

PhDr. Mgr. M. Tamchyna byl přijat do doktorského kombinovaného studia na katedře psychologie 29.9. 2010. Dle stanoveného studijního plánu vždy včas a v uvedených termínech plnil své povinnosti (v roce 2011 prospěl u zkoušky ze sociální psychologie a z forenzní psychologie; v roce 2012 z filosofie a 2013 z ruského jazyka. 4.6. 2014 složil státní závěrečnou doktorskou zkoušku).

Veškeré svoje dosavadní životní zkušenosti a výsledky výzkumné činnosti se kolega Tamchyna pokusil zúročit ve své předkládané a rozsáhlé disertační práci. Jejím obsahem je dlouhodobý psychologický projekt srovnávacího výzkumu osobnosti delikventů v oblasti depravace.

Teoretická část práce s názvem „Teoretické základy konceptu depravace osobnosti“ obsahuje jednak pojení depravace osobnosti v klinické praxi, jednak její užití a diferenciálně diagnostický význam ve forenzní psychologii. V první části práce autor popisuje vznik a vývoj pojmu depravace a jeho užívání v současné psychiatrické odborné literatuře. Druhá část obsahuje analýzu egocentrismu a vůle ve filosofii a psychologii, především autorů A. Schopenhauera, T.G. Masaryka a F. Nietzcheho. Analýzou a komparací pojetí v daném smyslu v dílech H. J. Eysencka a J. Pinatela dochází autor disertační práce k závěru, že egocentrismus je klíčovým pojmem z hlediska depravace osobnosti.

Rozsáhlá kapitola „Empirické základy konceptu deprivace osobnosti“ obsahuje srovnávací výzkumy, které autor prováděl po několik desetiletí na různých delikventních souborech a doplnil o nekriminální populaci (n = 1660). Kapitola obsahuje základní metodologická východiska, konkretizaci a zdůvodnění použitých metod.

V následujících pěti subkapitolách je vždy stanoven cíl výzkumu, použité metody a definován výzkumný soubor. Jako první je sledován soubor mladistvých odsouzených v posledních 30 letech. Následuje soubor dospělých recidivistů (novorecidivistů) v nových společenských podmínkách a prvovězňených mladistvých. Psychologický obraz osobnosti je podán u recidivujících pachatelů násilné a majetkové trestné činnosti. Dále autor sleduje problematiku deprivace osobnosti u odsouzených toxikomanů v posledních třech letech. Delikventní soubory jsou doplněny o srovnání s nekriminální populací.

Ve třetí kapitole „Fenomenologie dopravované osobnosti ve světle teoretických a empirických zjištění“ se autor snaží vymezit rozdíly u delikventní a delikventní populace v kategoriích temperamentu, neurotické symptomatiky a agresivity a hostility. Dochází k závěru, že podstatou deprivace je egocentrismus, provázený resentimentem a hostilitou a že velice úzce souvisí se společenskými proměnami. Tato svá tvrzení opírá i o trestně právní analýzu stavu kriminality z pohledu celostátních statistik.

Obsahem 4. kapitoly je užití výsledného modelu deprivace osobnosti ve forenzně psychologické praxi. Ověřování testového instrumentária je zobrazeno v tabulkách u jednotlivých sledovaných souborů. Závěrem je stanovení diferenciální diagnostiky deprivace osobnosti nejen u delikventních jedinců, ale také z hlediska preventivních opatření. V praxi umožňuje posuzovat druh, stupeň a formy deprivace navrženým instrumentariem.

V závěrečném shrnutí, které je obsahem 5. kapitoly, autor konstatuje, že se mu podařilo naplnit stanovený cíl práce. Na základě teoretických analýz a výzkumných sondáží prováděných v různých časových obdobích u delikventních i nedelikventních jedinců stanovil komplexní zkoumání deprivace k účinné prevenci negativních jevů ve společnosti.

Závěr

V rozsáhlé disertační práci je zkoumána deprivace osobnosti. Na základě filosofických a psychologických informací převzatých z bohatých literárních pramenů realizoval autor řadu periodicky opakovaných výzkumných aktivit. Ze zjištěných shod a rozdílů mezi sledovaným soubory stanovil znaky deprivace a její využití nejen v penitenciární praxi, ale též pro predikci negativních jevů ve společnosti. Autor byl upozorněn na častá dlouhá souvěť a exkursy mimo sledovanou oblast. Celkově práce přináší řadu nepodcenitelných informací a její přínos je významný.

Disertační práci doporučuji k obhajobě